

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31-06-8103

Chișinău

03 septembrie 2020

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 și art.74 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare, **în mod prioritar**, proiectul de lege privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea articolului 4 din Legea nr. 393/1999 cu privire la Camera de Comerț și Industrie, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 662 din 3 septembrie 2020.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Economiei și Infrastructurii.

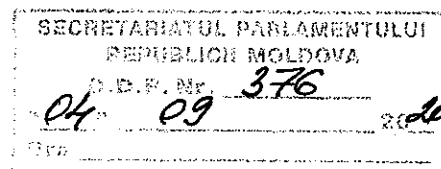
Anexe:

1. Hotărârea Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă și în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul de lege (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
3. Nota informativă la proiectul de lege (4 file);
4. Avize (21 file);
5. Sinteza obiecțiilor și propunerilor (22 file).

Prim-ministru

ION CHICU

Ex. Barcari Oleg
Tel: 022250442

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 662
din 3 septembrie 2020
Chișinău

**Privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea
articolului 4 din Legea nr. 393/1999 cu privire la
Camera de Comerț și Industrie**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea articolului 4 din Legea nr. 393/1999 cu privire la Camera de Comerț și Industrie.

Prim-ministru

Contrasemnează:

**Viceprim-ministru,
ministrul finanțelor**

**Ministrul economiei
și infrastructurii**

Ministrul justiției

ION CHICU

Serghei PUȘCUȚA

Serghei Railean

Fadei Nagacevski

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea articolului 4 din Legea nr. 393/1999
cu privire la Camera de Comerț și Industrie**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Articolul 4 din Legea nr. 393/1999 cu privire la Camera de Comerț și Industrie (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 73-77, art. 343), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

la alineatul (2), litera g) va avea următorul cuprins:

„g) atestă, prin emiterea unui aviz (aviz de atestare) conform procedurii stabilite de Cameră, circumstanțe survenite ca urmare a unor fenomene ale forțelor naturii, a actelor normative/administrative, a acțiunilor sau inacțiunilor (faptelor) sau altor fenomene/evenimente în afara controlului debitorului de natură a fi invocate ca impediment justificator de neexecutare a obligației debitorului, în contextul raporturilor contractuale comerciale în care cel puțin o parte este subiect al activității de întreprinzător sau în care părțile unui astfel de contract au convenit în scris atestarea circumstanțelor menționate mai sus de către Cameră”;

se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Dispoziția alin. (2) lit. g) nu conferă avizului Camerei forța probantă prestabilită și nu exclude admisibilitatea altor probe ale circumstanțelor menționate. Instanța de judecată sau alt organ de jurisdicție competent apreciază în condițiile legii circumstanțele atestate conform avizului menționat la alin. (2) lit. g).”

Art. II. – (1) Certificatele de forță majoră eliberate de către Camera de Comerț și Industrie până la data intrării în vigoare a prezentei legi se echivalează regimului juridic al avizelor eliberate în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(2) Cererile de eliberare a certificatelor de forță majoră a căror examinare nu s-a încheiat până la data intrării în vigoare a prezentei legi se examinează în modul stabilit de prezenta lege.

Președintele Parlamentului

Notă informativă
la proiectul de lege privind modificarea articolului 4 din Legea nr. 393/1999
cu privire la Camera de Comerț și Industrie

II. Determinarea autorității și a timpului de îndreptărire în debitorului

Proiectul de lege a fost elaborat de către Ministerul Economiei și Infrastructurii.

III. Conținutul de timpuri de îndreptărire de autoritate și finalitățile

Proiectul de lege a fost elaborat în vederea modificării art. 4, alin (2) lit. g) din Legea nr.393/1999 cu privire la Camera de Comerț și Industrie.

Scopul proiectului de lege constă în ajustarea cadrului legal cu noile prevederi ale legislației civile ca urmare a adoptării Legii 133/2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative.

Prin Legea nr. 133/2018 conceptul de „forță majoră a fost înlocuit” cu cel al unui „impediment care justifică neexecutarea obligației”, astfel apărând discrepanța cu cuprinsul Legii cu privire la Camera de Comerț și Industrie.

În prezent, art.4, alin. (2), lit. g) indică că Camera de Comerț și Industrie (în continuare - CCI) îndeplinește următoarea funcție:

„g) stabilește și confirmă evenimentele de forță majoră în relațiile dintre subiecții de întreprinzător”. Actul eliberat de către CCI în acest sens este certificatul de forță majoră eliberat conform Regulamentului privind eliberarea certificatului ce atestă evenimentul de forță majoră, aprobat prin Decizia Camerei de Comerț și Industrie nr. 16/4 din 21.12.2004, *(Publicat: la data 01.04.2005 în Monitorul Oficial nr. 51-54, art. 164)*.

De menționat că, proiectul de lege nu prevede modificarea normelor ce reglementează activitatea de întreprinzător.

Necătfînd la existența mai multor definiții legale și doctrinare privind forță majoră, cert este că, la modul conceptual prin forță majora se înțelege o împrejurare de fapt (eveniment, circumstanța) care este imprevizibilă la momentul încheierii contractului și insurmontabila, făcând astfel imposibilă executarea corespunzătoare a obligațiilor contractuale, fiind în esență înglobată de noțiunea de impediment.

În aceeași ordine de idei, Codul civil modernizat a stabilit la art. 903 că, neexecutarea unei obligații este justificată în măsura în care debitorul demonstrează că aceasta se datorează unui impediment justificator, așa cum acesta este reglementat de art. 904.

Reieșind din sensul noțiunii de impediment justificator acordat de legislator, constatăm că existența și momentul apariției evenimentului care împiedică executarea corespunzătoare a obligațiilor contractuale trebuie justificată și probată de debitorul care se află în imposibilitatea executării unei obligații.

Din punct de vedere practic, un astfel de act, eliberat la solicitarea benevolă a unei persoane (debitor), și este unul din mijloacele de probă admisibile în suportul probării imposibilității executării obligației. Forța probantă a unei asemenea dovezi derivă din autoritatea de care se bucură Camera prin prisma prevederilor art. 8 alin. (2) din Legea nr.393/1999.

Frecvent părțile contractante însele prevăd că un anumit eveniment urmează a fi constatat sau atestat de către Camera de Comerț și Industrie, ca autoritate care se bucură de autoritate în domeniu și deține proceduri pertinente. În acest sens, avizul Camerei este de natură a asista părțile să evite un litigiu privitor la răspunderea contractuală a părții care nu a executat obligația contractuală.

Reieșind din considerentele de mai sus, se propune lărgirea spectrului relațiilor sociale și subiecților incidenți eliberării avizului de atestare a unor fapte sau fenomene/evenimente în afara controlului debitorului, de natură a fi invocate ca impediment justificator de neexecutare a obligației debitorului. Prin formularea *"în contextul raporturilor contractuale comerciale în care cel puțin o parte este subiect al activității de întreprinzător sau în care părțile unui astfel de contract au convenit în scris atestarea circumstanțelor menționate mai sus, de către Cameră"* se propune (i) incidența doar asupra obligațiilor care derivă din contract cu obiect comercial chiar dacă o parte a acestuia nu este întreprinzător ci o persoană fizică sau o persoană juridică fără întreprindere (ex. asociațiile obștești, instituții sau oricare alte persoane care nu practică activitate de întreprinzător) și (ii) incidența asupra situațiilor care derivă din contracte comerciale în care subiecții au prevăzut expres posibilitatea probării impedimentului de executare a obligației prin act emis de Cameră, chiar dacă nici unul dintre subiecți nu este întreprinzător.

O astfel de abordare va permite asigurarea unei certitudini sporite a relațiilor contractuale dintre diverși subiecți și soluționarea eventualelor cauze de neexecutare în afara instanțelor de judecată, ceea ce corespunde politicilor statului de stimulare a utilizării metodelor extrajudiciare precum ar fi medierea sau arbitrajul, și reducerea implicită a numărului de cazuri necesare a fi examinate în instanțe.

Consolidarea sistemului de soluționare alternativă a disputelor este o prioritate stabilită prin Legea nr.231/2011 privind aprobarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016. Aceleași preocupări ale statului se regăsesc la Obiectivul 3.2. Fortificarea căilor alternative de soluționare a litigiilor din Strategia pentru Asigurarea Independenței și Integrității Sectorului Justiției (SIJSJ) 2020-2023 și Planul de acțiuni respectiv.

În acord cu experiența internațională cercetată (România, Franța, Germania etc.), alin. (3) aduce importante precizări de ordin procesual și anume că avizul Camerei este o probă a unui eveniment de natură să justifice neexecutarea obligației însă, atât la faza prejudiciară cât și judiciară părțile sunt libere să administreze și alte probe în susținerea pretențiilor și obiecțiilor lor, adică și alte mijloace de probă sunt admisibile în contextul dreptului la proces echitabil, garantat de art. 6 al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. A doua precizare este că organul jurisdicțional care soluționează litigiul apreciază toate probele, inclusiv apreciază avizul. În contextul procedurii civile naționale, nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor (art. 130 alin. (2) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova).

Menționăm că, un astfel de act (certificat, aviz etc.), într-o formă sau alta, este eliberat de către Camerele de Comerț și Industrie în majoritatea statelor lumii.

III. Decretarea compatibilității proiectului de lege cu scopul armonizării legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de lege nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

IV. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Articolul 4 din Legea cu privire la Camera de Comerț și Industrie (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr.73-77, art.343) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

alineatul (2), litera g) va avea următorul cuprins:

„g) atestă, prin emiterea unui aviz (aviz de atestare) conform procedurii stabilite de Cameră, circumstanțe survenite urmare unor fenomene ale forțelor naturii, a actelor

normative/administrative, acțiuni sau inacțiuni (fapte) sau altor fenomene/evenimente în afara controlului debitorului, de natură a fi invocate ca impediment justificator de neexecutare a obligației debitorului, în contextul raporturilor contractuale comerciale în care cel puțin o parte este subiect al activității de întreprinzător sau în care părțile unui astfel de contract au convenit în scris atestarea circumstanțelor menționate mai sus, de către Cameră.”;

se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Dispoziția alin. (2) lit. g) nu conferă avizului Camerei forță probantă prestabilită și nu exclude admisibilitatea altor probe ale circumstanțelor menționate. Instanța de judecată sau alt organ de jurisdicție competent apreciază în condițiile legii circumstanțele atestate conform avizului menționat la alin. (2) lit. g).”.

Art. II

(1) Certificatele de forță majoră eliberate de către Camera de Comerț și Industrie pînă la data intrării în vigoare a prezentei legi se echivalează regimului juridic al avizelor eliberate în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(2) Cererile de eliberare a certificatelor de forță majoră examinarea cărora nu s-a încheiat pînă la data intrării în vigoare a prezentei legi, se examinează în modul stabilit de prezenta lege.

V. Fundamentarea economică-financiară

Implementarea proiectului de lege nu va genera cheltuieli suplimentare la bugetul de stat.

VII. Motivul de necesitate a actului în cadrul normativ în vigoare

Modificările propuse prin prezentul proiect de lege vor genera necesitatea modificării Regulamentului privind eliberarea certificatului ce atestă evenimentul de forță majoră, aprobat prin Decizia Camerei de Comerț și Industrie nr.16/4 din 21.12.2004, care va avea drept scop aplicarea coerentă a cadrului normativ.

VIII. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În conformitate cu procedurile stabilite pentru transparența în procesul decizional și în vederea elaborării actelor normative, proiectul de lege a fost supus avizării și consultărilor publice, fiind plasat pe pagina web oficială a Ministerului Economiei și Infrastructurii, rubrica Transparența/Anunțuri privind consultările publice și pe site-ul particip.gov.md.

VIII.1. Constatările expertizei anticorupție

Constatările expertizei anticorupție se conțin în Sinteza obiecțiilor și propunerilor.

IX. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul de lege nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

X. Constatările expertizei juridice

Constatările expertizei juridice sînt incluse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor.

XII. Constatările altor experți

Proiectul de lege nu necesită a fi supus altor consultări.

Ministru

(semnat electronic)

Serghei RAILEAN